

Teste **REZOLVATE** de Limba și Literatura română pentru reușita la examenul de **DEFINITIVARE**

- ✓ Pregătire rapidă și eficientă
- ✓ Reușită **GARANTATĂ**
- ✓ Fără stres
- ✓ Fără emoții distructive

Test 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de patru ore.**

SUBIECTUL I **(60 de puncte)**

A. Redactați un eseu de 600-900 de cuvinte, în care să motivați, formulând două argumente, apartenența la un curent cultural/literar sau la o orientare/mișcare culturală/literară a unui text poetic aparținând lui Tudor Arghezi, valorificând două referințe critice sau de istorie literară.

20 de puncte

B. Prezentați complementul circumstanțial de loc.

În elaborarea răspunsului, veți avea în vedere:

- menționarea unei trăsături definitorii a complementului circumstanțial de loc;
- ilustrarea, cu câte un exemplu, a patru părți de vorbire prin care prin poate fi exprimat complementul circumstanțial de loc/clase de substituție ale complementului circumstanțial de loc;
- exemplificarea, prin câte un enunț, a patru tipuri de regenți ai complementului circumstanțial de loc;
- precizarea a două aspecte legate de punctuația complementului circumstanțial de loc.

20 de puncte

C. Citiți următorul text:

20 de puncte

Bretan bătrânul, care abia depășise patruzeci de ani și părea de treizeci, cumpărase câteva mașini, camioane de mare tonaj, pe care le închiria și exploata, și angajase, cu luna, vreo duzină de inși care cutreierau piețele și-i aduceau informații, făceau legături cu producătorii, intermediarii, dar și cu oamenii puterii, așa-zișii controlori și inspectori, și, cum unii dintre aceștia erau încă dintre cei vechi, Bastian

reuși destul de repede să se împrietenească cu ei. Ca și în orașul de unde venea și unde-i rămăsese casa și nevasta, restul familiei compus din mama și o mătușă a soției, văduvă de război, care avusese brevet de a deschide un chioșc, Bretan, în câțiva ani după război, de când își schimbase profesiunea pentru a deveni din fiscal, mărunț, dar foarte dibaci antreprenor, industriaș mărunț, câștigase sau își descoperise un talent rar: acela de a ști să discute cu numeroșii și uneori teribilia inspectori și activiști de partid din zona comerțului și industriei, reușind aproape de fiecare dată să-i corupă. Inși, unii dintre ei, care în acei ani purtau pistolul la șold și, mai ales, dispuneau de puteri faraminoase, putând aresta pe oricine fără motiv. După o bănuială, denunț anonim sau interes al partidului: pentru o casă, o moară, un teren viran, intravilan, o fabrică dintre cele care scăpaseră la marea naționalizare, uneori pentru o simplă adversitate a unuia dintre membrii activului de partid sau securitate.

Și în București el își verifică această abilitate, necesară oricând, dar, cum noul regim venea cu noi oameni, cu o nouă, amestecată și uneori surprinzătoare tipologie care semăna cu un cort țigănesc amplu, sclipind din toate culorile și materiile, talentul de a aborda și corupe a lui Bretan, spuneam, se verifica încă o dată și cu destul succes. Avea bani, uneori mulți bani pentru acei ani, imediat după marea stabilizare monetară, când mulți, în provincie mai ales, unde acest spectacol putea fi vizibil, aruncaseră în râuri și în gropi marginale saci și saci cu bancnote scoase din uz. Toată lumea era redusă sau la minimele și universalele salarii sau la nevoia imperioasă de a vinde lucrurile care aveau cât de cât valoare într-o casă.

Nicolae Breban, *Jocul și fuga*

Scrieți răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Numiți o funcție a comunicării identificată în textul dat, prezentând rolul ei în fragment. **2 puncte**
2. Transcrieți un cuvânt care să conțină vocale în hiat și un cuvânt care să conțină diftong din următoarea secvență: *Avea bani, uneori mulți bani pentru acei ani, imediat după marea stabilizare monetară, când mulți, în provincie mai ales,*

- unde acest spectacol putea fi vizibil, aruncaseră în râuri și în gropi marginale saci și saci cu bancnote scoase din uz.* **2 puncte**
3. Explicați modul de formare a fiecăruia dintre următoarele cuvinte: *câțiva*, *oricine*. **2 puncte**
4. Motivați utilizarea virgulei în secvența: *Ca și în orașul de unde venea și unde-i rămăsese casa și nevasta, restul familiei...* **2 puncte**
5. Precizați ce parte de vorbire este fiecare din cuvintele subliniate: *Bretan bătrânul*, *care abia depășise patruzeci de ani și părea de treizeci de ani*. **2 puncte**
6. Exemplificați prin enunțuri, alte două valori morfologice ale cuvântului *o*, precizându-le. **2 puncte**
7. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *cum noul regim venea cu noi oameni*. **2 puncte**
8. Prezentați, în 50-70 de cuvinte, rolul verbelor la modul indicativ, timpul imperfect în textul dat. **2 puncte**
9. Transcrieți două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Ca și în orașul de unde venea și unde-i rămăsese casa și nevasta, restul familiei compus din mama și o mătușă a soției, văduvă de război, care avusese brevet de a deschide un chioșc, Bretan, în câțiva ani după război, de când își schimbase profesiunea pentru a deveni din fiscal, mărunț, dar foarte dibaci antreprenor, industriaș mărunț, câștigase sau își descoperise un talent rar: acela de a ști să discute cu numeroșii și uneori teribilia inspectori și activiști de partid din zona comerțului și industriei, reușind aproape de fiecare dată să-i corupă.* **2 puncte**
10. Comentați, în 60-100 de cuvinte, următoarea secvență din text: *Și în București el își verifică această abilitate, necesară oricând, dar, cum noul regim venea cu noi oameni, cu o nouă, amestecată și uneori surprinzătoare tipologie care semăna cu un cort țigănesc amplu, sclipind din toate culorile și materiile,*

*talentul de a aborda și corupe a lui Bretan, spuneam, se verifica încă o dată și
cu destul succes.*

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Alegeți una dintre următoarele secvențe din programele școlare în vigoare:

***Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în
situații de comunicare monologată și dialogată***

	<i>Competențe specifice</i>	<i>Competențe asociate</i>
2.3.	<i>Respectarea normelor morfosintactice în propoziții și în fraze</i>	<i>- utilizarea corectă a părților de vorbire flexibile și neflexibile învățate; construirea corectă a unor enunțuri din punct de vedere sintactic; construirea unui monolog sau a unui dialog; descrierea unor obiecte, a unor tablouri din natură, a unor fenomene; construirea unor narațiuni simple; utilizarea expresivă a limbii; - corectarea unor construcții pleonastice; utilizarea paronimelor; folosirea corectă a accentului;</i>

Programe școlare de limba și literatura română pentru clasele a V-a - a VIII-a,
aprobate prin ordin al ministrului nr. 5097 / 09.09.2009, clasa a VII-a

***Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea
mesajelor în diferite situații de comunicare***

	<i>Competențe specifice</i>	<i>Competențe asociate</i>
1.4.	<i>Redactarea unor compoziții despre textele studiate și alcătuirea unor</i>	<i>- analiză, comentariu, eseu structurat și eseu liber;</i>

Teste rezolvate de Limba și Literatura română pentru
reușita la examenul de DEFINITIVARE

	<i>texte funcționale sau a unor proiecte</i>	<i>- cerere, proces-verbal, curriculum vitae, scrisoare de intenție, scrisoare în format electronic (e-mail); - proiecte (planificarea activității, munca în echipă și atribuții asumate, prezentarea proiectului, finalități, modalități de evaluare a proiectului)</i>
--	--	--

Programa școlară de limba și literatura română pentru clasa a X-a, ciclul inferior al liceului, aprobate prin ordin al ministrului nr. 5097 / 09.09.2009

Prezentați, pe baza secvenței alese, modul în care se formează/dezvoltă competența specifică.

În prezentarea demersului didactic, veți avea în vedere următoarele aspecte:

- prezentarea unui element de conținut asociat competenței specifice date; **4 puncte**

- explicarea relației dintre competența specifică dată și elementul de conținut ales; **4 puncte**

- detalierea unei activități de învățare, relevante pentru formarea/dezvoltarea competenței specifice date; **4 puncte**

- elaborarea a doi itemi de tip diferit (obiectivi/semiobiectivi/subiectivi) pentru evaluarea modului în care s-a format/dezvoltat competența specifică dată. **4 puncte**

Notă! Se acordă **14 puncte** pentru redactare (utilizarea limbii literare și a limbajului de specialitate, organizarea ideilor în scris, ortografie, punctuație).

Rezolvare Test 1

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A.

Modernismul este curentul literar care s-a manifestat cu predilecție în perioada interbelică. Trăsăturile lui au fost teoretizate de Eugen Lovinescu și promovate în cadrul cenaclului și al revistei „Sburătorul”. Modernismul promovează o înnoire a literaturii, dorindu-se implicit desprinderea de trecut și, totodată, crearea unei modalități inovatoare de exprimare. Poezia modernă impune crearea unui lirism subiectiv, ca expresie a profunzimilor sufletești și înlăturarea totală a obiectivității, ambiguitatea limbajului, utilizarea metaforei, inovația formală, prin renunțarea la prozodia tradițională.

Tudor Arghezi este, alături de Lucian Blaga și Ion Barbu, un poet modernist și aparține perioadei interbelice a literaturii. Opera lui prezintă atât trăsăturile modernismului cât și pe cele ale tradiționalismului. Cea mai mare realizare a lui este dată de revoluționarea limbajului poetic, astfel încât, așa cum el însuși afirma „o idee să nască alte sute”. După modelul lui Charles Baudelaire din literatura franceză, Tudor Argezi întemeiază, în literatura română, „estetica urâtului”. După părerea lui George Călinescu, cea mai importantă trăsătură a liricii sale este dată de folosirea unei dimensiuni inconfundabile a limbajului: „surprinderea suavității sub expresia de mahala.”

Poezia „Testament” de Tudor Arghezi este așezată la începutul volumului „Cuvinte potrivite” (1927) și este o artă poetică modernă a literaturii române din perioada interbelică.

„Testament” este o artă poetică, deoarece autorul își exprimă convingerile despre arta literară, despre menirea literaturii, dar și despre rolul artistului în societate.

Procedeele moderniste care apar în această artă poetică sunt: exprimarea relației , dintre creator și univers, ambiguitatea limbajului realizată prin frecvența metaforei, adâncirea lirismului în subiectiv, sincronizarea cu modele din literatura universală, exploatarea esteticii moderne a urâtului și utilizarea unui limbaj inedit obținut prin exploatarea cuvintelor provenite din registre stilistice diferite.

Titlul poeziei este o metaforă, el este folosit și cu sens denotativ cât și cu sens conotativ. Sensul denotativ trimite la actul juridic unilateral prin care o persoană își exprimă dorințele ce urmează a-i fi îndeplinite după moarte, în special cele care au legătură cu încredințarea bunurilor materiale. În sens conotativ, însă, titlul se referă la averea spirituală lăsată generațiilor viitoare.

Tema poeziei o reprezintă creația literară în ipostaza de meșteșug, creație lăsată ca moștenire unui fiu spiritual, adică posterității. Poezia ilustrează concepția lui Arghezi despre creație, atitudinea sa de poet responsabil pentru mesajul și valoarea estetică a operei sale, pe care le prezintă urmașilor cititori. Poetul își transfigurează în artă suferințele recurgând astfel la *estetica urâtului*: „Din bube, mucegaiuri și noroi/Scat-am frumuseți și prețuri noi”. Creatorul devine astfel un poet meșteșugar, care șlefuieste cuvintele: „Din graiul lor cundenmuri pentru vite/Eu am ivit cuvinte potrivite”.

Organizarea textului poetic se face în jurul motivului central, metafora „carte”, cu sensul de bun spiritual care asigură legătura dintre generații reușind să ofere urmașilor o identitate deoarece este „hrisovul cel dintâi”. Ca element de recurență, cuvântul carte are o bogată serie sinonimică în text: „testament”, „hrisov”, „cuvinte potrivite”, „slova de foc și slova făurită”.

Din punct de vedere compozițional, poezia este structurată în cinci unități strofice inegale care organizate în patru secvențe poetice.

În prima secvență eul se adresează direct unui fiu imaginar căruia îi lasă drept moștenire averea sa spirituală: „Nu-ți voi lăsa drept bunuri, după

moarte,/Decât un nume adunat pe-o carte.” Creația este rodul unui deschizător de drumuri și este în același timp “o treaptă” indispensabilă pe drumul anevoios al cunoașterii.

A doua strofă se axează pe metafora “hrisov” care în sens denotativ desemnează un act domnesc al Evului Mediu prin care sunt atestate anumite drepturi de proprietate sau nobiliare persoanei care îl posedă, iar în sens conotativ, termenul trimite la “creație”. Creație este comparată aici cu cartea sfântă, cu Biblia. În acest sens, metafora “osemintele vărsate în mine” subliniază profunda comuniune dintre creator și generațiile viitoare.

A doua secvență poetică definește rolul artistului și accentuează importanța muncii lui. Se realizează o paralelă între munca brută a atrăbunilor și munca intelectuală: sapa” devine “condei”, iar “brazda” devine “călimară”. Artistul trudește pentru a supune cuvântul la fel cum țărănul se apleacă asupra gliei. Capodopera artistului se naște astfel din prelucrarea unui limbaj rudimentar: “Din graiul lor cu-ndemnuri pentru vite/Eu am ivit cuvinte potrivite”. Artă are un rol estetic pentru că ea transfigurează urâtul din realitate, transformând „zdrănțele”, obiecte nefolositoare, în „muguri și coroane”, metafore-simbol pentru viață și perfecțiune. În plus, artă are și un rol social, de factură tradiționalistă pentru că ea stigmatizează tot ce este rău: „Veninul strâns l-am preschimbat în miere,/Lăsând întreaga dulcea lui putere/Am luat ocară, și torcând ușure/Am pus-o când să-mbie, când sa-njure.” Metafora „cenușa morților din vatră” desemnează matricea spiritualității neamului”.

Cea de-a treia secvență poetică exprimă revolta unui reprezentant de seamă al poporului, cu care eul liric se identifică. El se declară părtaș la suferința neamului său și reușește să-i dea glas prin intermediul artei, prin metafora „vioară”: „Durerea noastră surdă și amară/O grămadă pe-o singură vioară”. Stăpânul apare în postura de „șap înjunghiat” și se arată fascinat de cântec fără să realizeze că acesta este o formă de protest chiar împotriva lui. Creatorul

reușește să schimbe formele de manifestare a urâtului, „bube, mucegaiuri și noroi”, roade maligne, în „frumuseți și prețuri noi”, capabile să impresioneze.

Ultima secvență alătură stăpânului alte două ipostaze ale asupririi: „domnul” și „domnița” care trăiesc în huzur și nu sunt capabili să perceapă suferințele robilor. Reprezentantul robilor, creatorul, are menirea de a lumina spiritele printr-o carte a revoltei împotriva nedreptății de orice fel.

Finalul poeziei este specific arghezian. „Slova de foc”, inspirația de factură divină, și „slova făurită”, cuvintele meșteșugite se unesc „ca fierul cald îmbrățișat în clește”.

Prozodia poate fi situată între tradiție și modernitate. Poezia este alcătuită din strofe inegale și are un ritm variabil, o măsură de 9-11 silabe și o rimă împerecheată.

Așadar, poezia „Testament” de Tudor Arghezi este o artă poetică situată între tradiționalism și modernism. Referitor la importanța pe care o are limbajul poetic arghezian Șerban Cioculescu spunea că „Slova de foc este cuvântul spontan, fierbinte de viață, expresia directă a sensibilității, prin slova făurită, cată să înțelegem expresia elaborată, căutată, migălită.”

B.

- *Complementul circumstanțial de loc* este partea secundară de propoziție care arată locul în care se desfășoară o acțiune sau se manifestă o însușire, limitele spațiale și direcția acțiunii.
- Complementul circumstanțial de loc se poate exprima prin:
  - Substantiv comun în cazul genitiv: S-a oprit *în fața casei*.
  - Pronume personal în cazul acuzativ: S-a așezat *lângă ea*.
  - Adverb de loc cu prepoziție: Pleacă *de acolo!*
  - Numeral cu valoare substantivală în cazul acuzativ: S-a îndreptat *către cei grădoi*.

- Complementul circumstanțial de loc determină:
  - Un verb: Merg *la București*.
  - O locuțiune verbală: A luat-o la fugă *spre gara centrală*.
  - O interjecție predicativă: Haide *acasă*.
  - Un adjectiv: Echipa câștigătoare *pe scenă* a fost aplaudată.
- Complementul circumstanțial de loc așezat la începutul propoziției se desparte prin virgulă numai dacă nu se insistă în mod special asupra lui.
Ex. *Acolo* (,) vezi tot ce vrei.
Complementul circumstanțial de loc cu sau fără determinări, așezat între subiect și predicat, se izolează între virgule dacă subiectul este așezat înainte de predicat.
Ex. Tinerii (,) *aici* (,) se simt foarte bine.

C.

1. Una dintre funcțiile comunicării care poate fi identificată în textul dat este funcția referențială, ea axându-se întotdeauna pe context, pe referent. Fragmentul extras din opera *Jocul și fuga* de Nicolae Breban, este unul epic și astfel putem identifica prezența persoanei a III-a, *el/ea* (referentul): *el își verifică această abilitate, Avea bani, uneori mulți bani*.
2. *Provincie* – vocale în hiat; *avea* – diftong.
3. *Câțiva* s-a format prin schimbarea valorii gramaticale, de la pronumele nehotărât *câțiva* la adjectivul pronominal nehotărât.
Oricine s-a format prin compunere, prin sudarea termenilor *ori* și *cine*.
4. Virgula desparte în secvența indicată termenii unei enumerații.
5. *care* – pronume relativ; *părea* – verb copulativ
6. În text *o* este articol nehotărât.
Alte două valori morfologice pe care le poate avea sunt:

- Interjecție: - *O*, ce frumos este tabloul!
- Pronume personal: Am văzut-*o* ieri la film.

7. *noul* – atribut adjectival; *Cu oameni* – complement indirect

8. Indicativul exprimă o acțiune reală, sigură și conferă impresia de autenticitate. Verbele din text folosite la modul indicativ, timpul imperfect exprimă o acțiune trecută, cu aspect durativ, al cărei final nu este clar marcat (ex. *venea, avea, era*).

9. de exemplu: *de unde venea* – propoziție subordonată atributivă; *să-i corupă* – propoziție subordonată completivă directă.

10. Personajul Bretan își cunoaște foarte bine aptitudinile și, de aceea, puterea lui de a se adapta în orice situație, în orice condiții este redată foarte clar în secvența indicată. El reușește să identifice tipologiile oamenilor noi care-i apar în cale și poate totodată, să-i abordeze și să-i convingă cu succes: *talentul de a aborda și corupe a lui Bretan, spuneam, se verifica încă o dată și cu destul succes*. Datorită acestor calități el reușește să obțină întotdeauna tot ce își propune.

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

Sugestii de rezolvare:

1. Pentru secvența din „Programe școlare de limba și literatura română pentru clasele a V-a - a VIII-a”, aprobate prin ordin al ministrului nr. 5097 / 09.09.2009, clasa a VII-a se poate alege conținutul: “**Folosirea corectă a accentului**”, lecția “**Omonime. Cuvintele polisemantice**”, Unitatea 1. Scriitor. Carte. Cititor”, Limba română, Manual pentru clasa a VII-a, Editura Humanitas, București, 2015
2. Pentru secvența din Programa școlară de limba și literatura română pentru clasa a X-a, ciclul inferior al liceului, aprobate prin ordin al ministrului nr. 5097 / 09.09.2009 se poate alege conținutul: “**Eseu structurat – relația**

dintre două personaje dintr-un roman studiat”, lecția “**Ion**”, de **Liviu
Rebreanu**,” Limba și literatura română: manual pentru clasa a X-a, Editura
Art, București, 2005